

Tarihi Sevdiren Kitaplar...

Orta Şekerli Tarih
Yedikita Kitaplığı - 9
Hap Kitap Serisi - 2

Hazırlayan Mustafa Dedeler
Yayın Yönetmeni Kemal Erkan

Editör R. Kemal Subaşı

Tasarım Süleyman Köklü

1. Baskı İstanbul 2020

ISBN 978-605-74878-0-3

Yedikita Kitaplığı

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.

No: 54 Güneşli - Bağcılar / İstanbul

(0212) 657 88 00 - 7103

yedikita.com.tr

editor@yedikita.com.tr

Baskı

Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.

No: 52 Güneşli - Bağcılar / İstanbul

Tel: 0212 657 88 00 (pbx)

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 46592

©Bu eserin bütün yayın hakları
Çamlıca Basım Yayın ve Ticaret Anonim Şirketine aittir.
İzinsiz yayınlanamaz.
Kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

H A P K İ T A P S E R İ S İ 2

orta şekerli tarih

Kahve yanında ikram edilir, itina ile okunur...

YEDİKITA
kitaplığı

Takdim

Tarihte yaşananlar, olmuş bitmiş olaylar gibi görünse de bugüne ışık tutar aynı zamanda. Bugün yaşanan hadiseler, isimler, mekânlar değişmiş olsa da geçmişte yaşananların bugünün dünyasında karşılığı vardır. Bunu anlamak için doğru kaynaklardan tarih okumak, doğru bir bakış açısı edinerek yaşananlara hikmet nazarıyla bakmak gerekir.

Bir fincan kahve tadında, kısa ama tadını unutamayacağınız malumatlar ikram ediyoruz bu kitabımızda. Eskiler, “Hayru’l-kelâm mâ kalle ve delle” demişler; kelamın hayırlısı, kısa olan ve yol gösterendir. Küçük bir fincan gibi, tek başına dursa da elinizdeki kitap, asırlar süren, acısıyla tatlısıyla yaşanmış tarihi birikimin bir özetidir. Tarihin ambarından seçilmiş latifeler, tarihe mal olmuş kahramanları, onların yaşadıkları hadiseleri, bakış açılarını, ifade gücünü, nüktelerini günümüze taşıırken kulağımıza, atasözü kıvamında tavsiyeler fısıldıyor.

Günümüzde dünya hırsı, mal biriktirme sevdası devam ediyor; Zeynî Efendi’nin çolak oğluna son nefesinde verdiği şu nasihat buna cevap niteliğinde: “Oğlum! Ben yetmiş senedir dünyanın ardına düşüp dört elle sarıldım, bunca mal biriktirdim. Sonunda hepsini bırakıp gidiyorum. Sakın sen de benim gibi harîs olma. Zira sen, bir el ile hiç tutamazsın.”

Canlıları korumak ve onların hakları olduğunu unutmamaya Dördüncü Mehmed Han’ın davranışı anlamlı bir örnektir. Sultan, kendisi için hazırlanan otağın içine bir kırlangıcın yuva yaptığını görünce, otağa yerleşmekten vazgeçer ve adamlarına şöyle emreder: “Bu kırlangıç, yavrusunu uçuruncaya kadar otağ sökülmesin.”

İlim ve araştırma aşkı her devirde devam ediyor. 85 yıllık ömrüne 500 eser sığdıran meşhur âlim İbnü'l-Cevzi'nin bakış açısı, ilim gayretine ayrı değer katar. İbnü'l-Cevzi, hayatı boyunca eser telif ederken kullandığı kalemlerin tıras yontuklarını toplamış ve gasil suyunun bunlarla kaynatılmasını vasiyet etmiştir.

Bu ve benzeri birçok malumatı bir solukta okuyacaksınız. Yıllar süren bir uğraşla imbibkten süzülerek bir araya gelen kıssalar; muhtelif nadir eserler, ansiklopediler, hatırat ve biyografiler, latife kitapları, taranarak hazırlandı. Hayatın her alanında faydalı olması için ince nükteler seçilirken, farklı tarihlerdeki milletleri de kapsayacak şekilde bir derleme yapıldı. Muhtelif mevzuların arasında, birçoğunu ilk defa duyacağınız bilgiler de “Biliyor muydunuz?” bölümüyle kitabımızı zenginleştiriyor.

Tarihin ambarından özenle hazırlanarak, bir fincan kahve kıvamında sunduğumuz latifeleri keyifle okumanız dileğiyle...

Mustafa Dedeler
İstanbul 2020

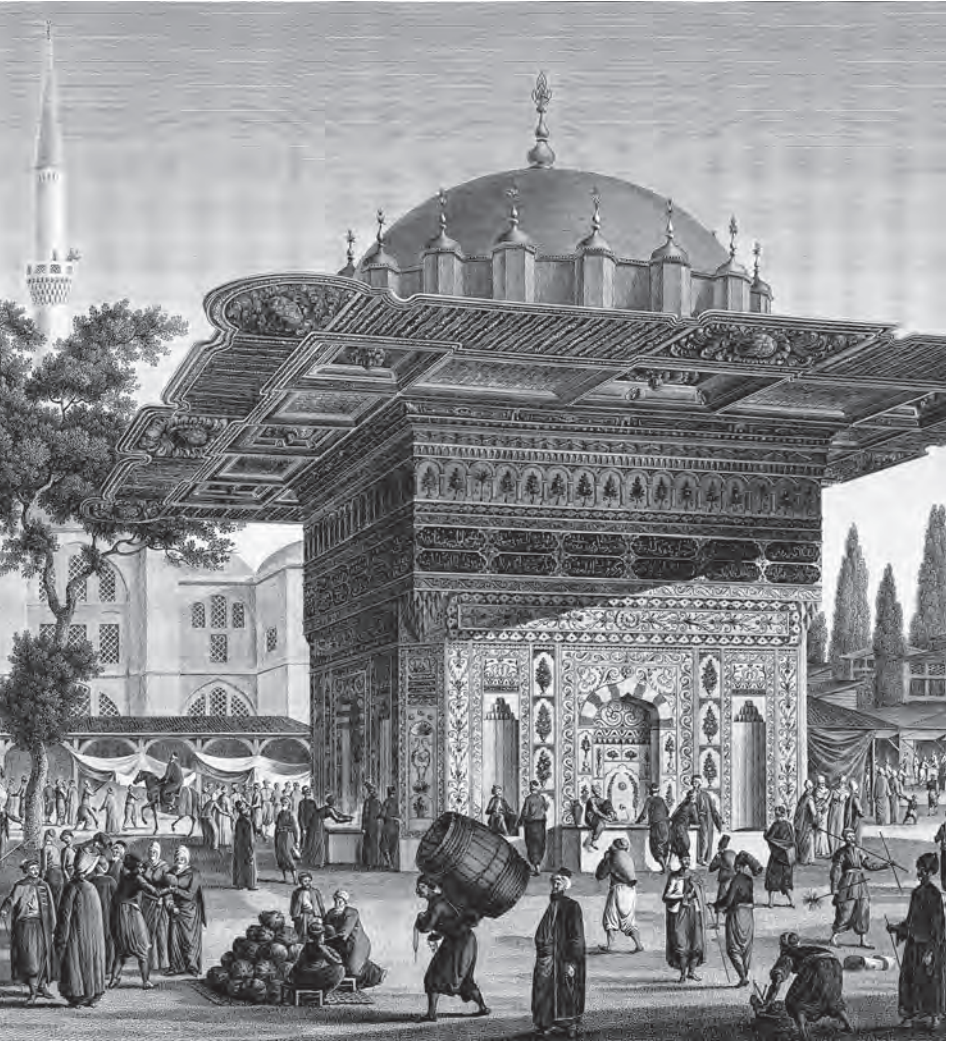
orta şekerli tarih

Kahve yanında ikram edilir, itina ile okunur...

Kitap Delisi misiniz?

Miladın ilk yıllarından itibaren, kitapların adedinin artmasıyla ortaya çıkan kitap delilerinin ilim ve fennin ilerlediği ülkelerde görüldüğü, 16. asırda bunun hastalık olarak sınıflandırıldığı ve en müzmin kitap delilerinin İngilizlerden çıktığı, kayıtlarda yer alan ilk bilgiler. Kitap delileri, bir nevi koleksiyoncu gibi yalnız kitap toplama arzusundadırlar ve kitabın içindekilere değil, maddî değerine ve nadir oluşuna bakarlar. Bilhassa kitapların ender ve nadirine sahip olmak isteyenlerin keyfini bozan matbaa, bu hastalığa çare olmaktan ziyade hastaların adetlerini artırmıştır.

Kitap delileri, kimseye ödünç kitap vermezler, başkalarının kitaplarını kullanmazlar, hatta kütüphanelere girmezler... Bu delilikten istifade eden sahaflar ve nadir kitap satıcılarından çok müzayedeler, böyleleri için büyük bir fırsattır. Hatta enteresan bir misaldir ki; kendisine bir kitabı değiştirmekten sakınan bir kitap delisine, kendisi gibi bir diğeri “İnşallah terekenden alırım!” demiştir. Peki, kitapseverler bu hastalığın neresindedirler? Kitap delileri, kitapseverlere benzemeseler de kitap sevgilerini ifrata vardırırlarsa bir süre sonra kitap delisi olmaktan kendilerini kurtaramayacaklardır...

Hayalin Kokusunu Duymak

Hız. Ebu Bekir'in (r.a.) torunu İbn-i Atik bir gün evinde oturmakta iken kardeşine latife yollu "Evde biraz et bulunsa da tirit yapsak!" der. Bu sözün üzerinden birkaç dakika geçmeden komşularından biri gelip "Varsa biraz et suyu vermenizi rica ederim." diye elindeki kabı uzatınca "Olsa esirgemezdik." diyerek kibarca geri çevirdikten sonra kardeşine dönerek "Garip hâl! Komşuların burunları, bizim düşündüklerimizin kokularını bile alabiliyor." der.

Üç Çeşit Dost

Bâkî'ye kaç çeşit dost olduğunu sorarlar. Bâkî, üç çeşit dost vardır der:

"Bir dost vardır, gıda gibidir; sen onu her gün ararsın. Bir dost vardır, ilaç gibidir; gerektiğinde ararsın. Bir dost daha vardır, hastalık gibidir; o seni arar.

Alp Arslan'ın Malazgirt Hitabı

26 Ağustos Cuma günü askerlerini toplayan Alp Arslan, atından indi ve secdeye vardı: "Ya Rabbi, seni kendime vekil yapıyor; azametinin karşısında yüzümü yere sürüyor ve senin uğrunda savaşıyorum. Ey Rabbim, niyetim hâlistir; bana yardım et. Sözlerimde hilaf varsa, beni kahret!" diyerek iltica etti. Sonra da askerlerine dönerek:

"Burada Allah'tan başka sultan yoktur, emir ve kader onun elindedir. Bu sebeple benimle birlikte savaşmakta veya benden ayrılmakta serbestsiniz." dedi.